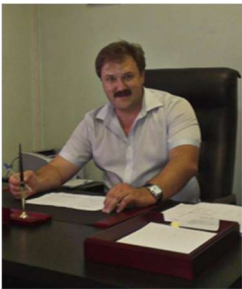

УДК 528.4:332.3
UDC 528.4:332.3

DOI:10.33744/0365-8171-2025-117.2-279-284

**ПЕРЕНЕСЕННЯ ПРОЕКТНИХ РІШЕНЬ З РЕКУЛЬТИВАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ, ПОРУШЕНИХ
ВНАСЛІДОК СПОРУДЖЕННЯ СВЕРДЛОВИНИ НА МІСЦЕВІСТЬ**

**TRANSFER OF PROJECT SOLUTIONS TO RECLAMATION OF LAND DISTURBED AS A
RESULT OF THE CONSTRUCTION OF THE WELL TO THE TERRAIN**

Фролов В'ячеслав Олександрович, кандидат технічних наук, асистент кафедри земельного адміністрування та геоінформаційних систем, Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова, м. Харків, Україна, e-mail: frolgis@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-8045-3963>

Касьянов Володимир Володимирович, кандидат технічних наук, доцент кафедри земельного адміністрування та геоінформаційних систем, Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова, Харків, Україна, e-mail: kasyanow.vladimir@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-3506-5982>

Фролов Олександр В'ячеславович, аспірант кафедри земельного адміністрування та геоінформаційних систем, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, Харків, Україна, e-mail: frolgis@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0003-6968-5714>

Гризодуб Даріна Володимирівна, студентка групи М ЗУК 2024-1, спеціальність «Геодезія та землеустрій», Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова, м. Харків, Україна, e-mail: darinagrizodub94@gmail.com

<https://orcid.org/0009-0008-6952-516X>

Анотація. Обґрунтована актуальність теми дослідження відносно перенесення проектних рішень з рекультивації земель, порушених внаслідок спорудження свердловини на місцевість.

У теоретико-методичних розробках представлені напрями та особливості землепорядного проектування із реалізацією робочих проектів. Проте потребує подальшого удосконалення

перенесення проектних рішень з рекультивації земель, порушених внаслідок спорудження свердловини на місцевість.

Досягнута мета дослідження відносно розробки технологічної схеми перенесення проектних рішень з рекультивації земель, порушених внаслідок спорудження свердловини на місцевість.

Визначено, що проектні рішення, визначені робочим проектом землеустрою щодо рекультивації порушених земель, які надані для облаштування бурового майданчика, розміщення бурового обладнання та буріння розвідувальної свердловини, підлягають періодичному нагляду та контролю. Авторський нагляд за виконанням робочого проекту землеустрою щодо рекультивації порушених земель здійснюється розробниками документації із землеустрою і передбачає перевірку повноти та якості виконання заходів, окремих рішень, передбачених проектною документацією, а також вимог нормативно - правових актів з питань здійснення землеустрою. Строки здійснення авторського нагляду за виконанням проектів землеустрою визначаються відповідно до графіка реалізації проекту землеустрою. Результати, одержані під час авторського нагляду за реалізацією проекту землеустрою, заносяться в журнал авторського нагляду за виконанням проектів землеустрою. Журнал авторського нагляду за виконанням проекту землеустрою, ведеться згідно Порядку, затвердженого в існуючому законодавстві.

У результаті аналізу існуючого теоретико-методичного й законодавчого забезпечення визначенні напрями та особливості здійснення землепорядного проектування, розробки робочих проектів й формування проектних рішень з рекультивації порушених земель. Розроблена технологічна схема перенесення проектних рішень в натуру (на місцевість), враховуючи напрями землекористування та впливу на земельний покрив. Удосконалення робочого проектування надає можливості підвищити ефективність реалізації робіт із землеустрою, забезпечити здійснення заходів для зростання якісних характеристик земельних ресурсів.

Ключові слова: землеустрій, робочий проект, рекультивація земель, проектні рішення, технічно-технологічна схема.

Вступ. В умовах постійних трансформацій, зміни напрямів та особливостей здійснення земельних відносин, скорочення рівня ефективності використання земель, формування можливостей для застосування сучасних геоінформаційних систем і технологій виникає необхідність використання інструментарію відносно порушених земельних ресурсів. Поглиблюють представлені процеси наслідки агресії РФ й внутрішні екологічні й земельні проблеми, результатом яких є зростання площ забруднюючих територій за регіонами: Волинський, Дніпропетровський, Донецький, Житомирський, Запорізький, Київський, Луганський, Миколаївський, Одеський, Рівненський, Сумський, Харківський, Херсонський, Чернігівський. У цьому контексті потребує удосконалення та подальшого розвитку проектні рішення з рекультивації земель, реалізація напрямів щодо розробки робочих проектів. Представлені заходи є актуальними для забезпечення землепорядного проектування та формування сучасної системи землеустрою. Таким чином, тема дослідження відносно перенесення проектних рішень з рекультивації земель, порушених внаслідок спорудження свердловини на місцевість є актуальною і має своєчасний характер.

Огляд існуючих теоретичних розробок. Теоретико-методологічна основа щодо землепорядного проектування сформована у розробках, де основна увага сфокусована на: землепорядне проектування визначається як процес пошуку оптимальних рішень організації використання земель, формування правового режиму землекористування та інформації для прийняття управлінських рішень [1, 2]. Землепорядне проектування спрямовано на забезпечення територіального розвитку використання земель [3–6]. Напрями та особливості здійснення землепорядного проектування та землекористування висвітлені у наукових роботах авторів [7–9].

У системі землекористування на сучасному етапі виникає необхідність постійних трансформацій землепорядного проектування й застосування відповідного інструментарію [10, 11].

Узагальнюючи існуюче нормативно-правове забезпечення, визначено, що робочі проекти землеустрою розробляються з метою здійснення заходів з рекультивації порушених земель, зняття та

перенесення родючого шару ґрунту, консервації земель, поліпшення стану сільськогосподарських угідь і лісових земель, захисту земель від ерозії, підтоплення, заболочення, вторинного засолення, висушення, зсувів, ущільнення, закислення, забруднення промисловими та іншими відходами, радіоактивними та хімічними речовинами [12].

Метою розроблення робочих проектів землеустрою щодо рекультивації порушених земель є визначення основних проектних рішень, виконання яких забезпечує ефективне використання рекультивованих ділянок, встановлення обсягів, технології та черговості виробництва відновлювальних робіт, визначення кошторисної вартості рекультивації [12].

Під час рекультивації передбачається: за сільськогосподарським напрямом - створення на порушених землях сільськогосподарських угідь; за лісогосподарським напрямом - відновлення лісів (здійснюється на лісових ділянках, що були вкриті лісовою рослинністю (зруби, згарища тощо) та лісорозведення (здійснюється на призначених для створення лісів землях, не вкритих лісовою рослинністю, насамперед низькопродуктивних та непридатних для використання в сільському господарстві (яри, балки, піски тощо), на землях сільськогосподарського призначення, виділених для створення полезахисних лісових смуг та інших захисних насаджень); за рибогосподарським напрямом - створення рибогосподарських водних об'єктів (їх частин) у пониженнях техногенного рельєфу; за водогосподарським напрямом - створення водойм багатопільового водовикористання; за рекреаційним напрямом - створення об'єктів відпочинку; за санітарно-гігієнічним напрямом - консервація порушених земель, які чинять негативний вплив на навколишнє природне середовище; за будівельним напрямом - приведення порушених земель у стан, придатний для промислового і цивільного будівництва; за природоохоронним напрямом - можливість ренатуралізації земель шляхом відновлення торфовищ, водно-болотних, лучних, степових та інших цінних природних екосистем, створення об'єктів природно-заповідного фонду (наприклад дендропарків, біосферних заповідників) [12].

У теоретико-методичних розробках представлені напрями та особливості землевпорядного проектування із реалізацією робочих проектів. Проте потребує подальшого удосконалення перенесення проектних рішень з рекультивації земель, порушених внаслідок спорудження свердловини на місцевість.

Метою дослідження є розробка технологічної схеми перенесення проектних рішень з рекультивації земель, порушених внаслідок спорудження свердловини на місцевість.

Виклад основного матеріалу. Землевпорядні роботи з рекультивації, технологічні процеси виконуються з обов'язковою прив'язкою до місцевості. Для цього розробляється схема перенесення проектних рішень в натуру (на місцевість) (рис. 1).

Проектні рішення, визначені робочим проектом землеустрою щодо рекультивації порушених земель, які надані для облаштування бурового майданчика, розміщення бурового обладнання та буріння розвідувальної свердловини, підлягають періодичному нагляду та контролю.

Авторський нагляд за виконанням робочого проекту землеустрою щодо рекультивації порушених земель здійснюється розробниками документації із землеустрою і передбачає перевірку повноти та якості виконання заходів, окремих рішень, передбачених проектною документацією, а також вимог нормативно - правових актів з питань здійснення землеустрою.

Строки здійснення авторського нагляду за виконанням проектів землеустрою визначаються відповідно до графіка реалізації проекту землеустрою.

Результати, одержані під час авторського нагляду за реалізацією проекту землеустрою, заносяться в журнал авторського нагляду за виконанням проектів землеустрою. Журнал авторського нагляду за виконанням проекту землеустрою, ведеться згідно Порядку, затвердженого в існуючому законодавстві.

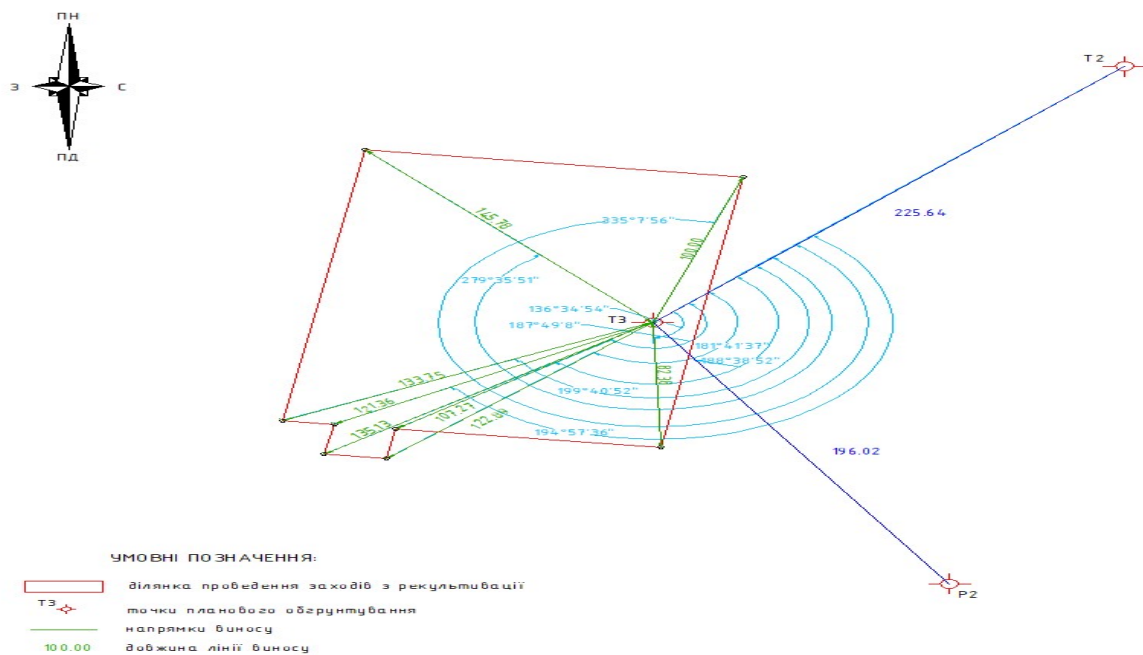

Рисунок 1 – Технологічна схема перенесення проектних рішень в натуру (на місцевість)
Figure 1 – Technological scheme for transferring design solutions to nature (on the ground)

Висновки. Таким чином, у результаті аналізу існуючого теоретико-методичного й законодавчого забезпечення визначенні напрями та особливості здійснення землепорядного проектування, розробки робочих проектів й формування проектних рішень з рекультивації порушених земель. Розроблена технологічна схема перенесення проектних рішень в натуру (на місцевість), враховуючи напрями землекористування та впливу на земельний покрив. Удосконалення робочого проектування надає можливості підвищити ефективність реалізації робіт із землеустрою, забезпечити здійснення заходів для зростання якісних характеристик земельних ресурсів.

Перелік посилань

1. Третяк А. М. Теоретичні основи землеустрою. Київ: ІЗУ УААН, 2002. 152 с.
2. Третяк А. М. Землепорядне проектування: теоретичні основи і територіальний землеустрій: навч. Посібник. Київ: ТОВ «ЦЗРУ», 2008. 576 с.
3. Мамонов К. А., Гой В. В., В'яткін Р. С., Ковальчук В. С. Оцінка використання земель із застосуванням методу експертних оцінок у системі територіального розвитку регіонів. Збірник наукових праць УкрДУЗТ. 2024. Випуск 210. С. 126–134. DOI: <https://doi.org/10.18664/1994-7852.210.2024.320685>
4. Мамонов К. А., Метешкін К. О., Штерндок Е. С., Ковальчук В. С. Моделювання і дослідження складних кадастрових систем нерухомості для забезпечення територіального розвитку. Автомобільні дороги і дорожнє будівництво. 2024. Випуск 116. Частина 2. С. 135–143. URL: http://publications.ntu.edu.ua/avtodorogi_i_stroitelstvo/116.2/135.pdf
5. Mamonov K., Kondrashchenko E., Pilicheva M., Goi V. A scenario approach to ensuring the territorial development of land use in regions. Комунальне господарство міст. Серія: Інженерні науки і архітектура. 2024. Том 6. Вип. 187. С. 195–198. URL: <https://khg.kname.edu.ua/index.php/khg/article/view/6407/6328>
6. Мамонов К. А., Ковальчук В. С., Гой В. В., Мамонов В. К. Містобудівні чинники територіального розвитку використання земель регіонів. Науковий вісник будівництва. 2024. Випуск № 111. С. 154–159. URL: <https://svc.kname.edu.ua/index.php/svc/article/view/1804/1769>

7. Пілічева М. О., Анопрієнко Т. В., Маслій Л. О. Земельно-кадастрові роботи : навч. Посібник. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 239 с.
8. Про землеустрій. Закон України від 22.05.2003 р. № 858-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>
9. Грешук Г. І. Розвиток системи планування сталого використання та охорони сільськогосподарських земель. Агросвіт. 2018. Вип. 24. С. 23–29. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/24_2018/5.pdf
10. Третяк А. М., Третяк В. М., Гунько Л. А. Інституціональний розвиток землеустрою та землевпорядкування в Україні у період глобалізації. Економіка та держава. 2022. Вип. 2. С. 19–25. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/2_2022/6.pdf
11. Пілічева М. О., Анопрієнко Т. В. Сучасні тенденції у сферах геодезії, землеустрою, земельного кадастру та містобудування. Комунальне господарство міст. Серія Технічні науки та архітектура. 2022. Вип. 4 (164). С. 136–143. URL: <https://khg.kname.edu.ua/index.php/khg/article/view/5832/5751>
12. Про затвердження Правил розроблення робочих проектів землеустрою. Постанова Кабінету Міністрів України. Документ № 86-2022-п. Редакція від 05.11.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/86-2022-п#Text>

TRANSFER OF PROJECT SOLUTIONS TO RECLAMATION OF LAND DISTURBED AS A RESULT OF THE CONSTRUCTION OF THE WELL TO THE TERRAIN

Frolov Viacheslav O., Candidate of Technical Sciences, Assistant of the Department of Land Administration and Geographic Information Systems, O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv, e-mail: frolgis@gmail.com, тел. +380509816112, <https://orcid.org/0000-0001-8045-3963>

Kasyanov Vladimir V., Candidate of Technical Sciences, Docent of the Department of Land Administration and Geographic Information Systems, O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv, e-mail: kasyanow.vladimir@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-3506-5982>

Frolov Oleksandr V., Postgraduate student of the Department of Land Administration and Geoinformation Systems, O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv, e-mail: frolgis@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0003-6968-5714>

Hryzodub Darina V., Student of Group M ZUK 2024-1, specialty «Geodesy and Land Management», O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv, e-mail: darinagrizodub94@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0008-6952-516X>

Summary. The relevance of the topic of research on the transfer of project decisions on reclamation of land disturbed as a result of the construction of the well to the terrain.

The theoretical and methodological developments presents directions and features of land management design with the implementation of working projects. However, it requires further improvement of the transfer of project decisions on reclamation of land disturbed as a result of the construction of the well to the terrain.

The purpose of the study was achieved regarding the development of technological scheme for the transfer of project solutions for reclamation of land disturbed as a result of the construction of the well to the terrain.

It is determined that the design solutions determined by the working project of land management for the reclamation of the broken land provided for the arrangement of the drilling ground, the placement of drilling equipment and the drilling of reconnaissance wells are subject to periodic supervision and control. The author's supervision over the implementation of the working project of land management on the reclamation of the violated land is carried out by the developers of documentation on land management and provides for the verification of the completeness and quality of the implementation of measures, separate decisions provided by the project documentation, as well as the requirements of regulatory acts on land management. The terms of the author's supervision over the implementation of land management projects are determined in accordance with the schedule of land management project. The results obtained during the author's supervision of the implementation of the land management project are recorded in the magazine of the copyright supervision of

the implementation of land management projects. The magazine supervision of the project of land management is maintained in accordance with the procedure approved in existing legislation.

As a result of the analysis of the existing theoretical and methodological and legislative support the directions and features of land management design, development of working projects and the formation of design decisions on reclamation of disturbed land. The technological scheme of transfer of project solutions to nature (on the ground) was developed, taking into account the directions of land use and influence on land cover. Improvement of work design makes it possible to increase the efficiency of land management work, to ensure the implementation of measures to increase the quality characteristics of land resources.

Keywords: land management, working project, land reclamation, design solutions, technical scheme.

References

1. Tretiak, A. M. (2002) Theoretical foundations of land management. Kyiv: IDU UAAS, 152 p.
2. Tretiak, A. M. (2008) Land Management Design: Theoretical Foundations and Territorial Land Management: Educ. Manual. Kyiv: ZSRU LLC, 576 p.
3. Mamonov, K. A., Goi, V. V., Viatkin, R. S., Kovalchuk, V. S. (2024) Evaluation of land use using the method of expert assessments in the system of territorial development of regions. Collection of scientific works of UkrDuzt. Issue 210. Pp. 126–134. <https://doi.org/10.18664/1994-7852.210.2024.320685> [in Ukrainian].
4. Mamonov, K. A., Meteshkin, K. O., Shterndok, E. S., Kovalchuk, V. S. (2024) Modeling and research of complex cadastral real estate systems to ensure territorial development. Automobile roads and road construction. Issue 116. Part 2. Pp. 135–143. http://publications.ntu.edu.ua/avtodorogi_i_stroitelstvo/116.2/135.pdf [in Ukrainian].
5. Mamonov, K., Kondrashchenko, E., Pilicheva, M., Goi, V. (2024) A scenario approach to ensuring the territorial development of land use in regions. Communal management of cities. Series: Engineering Sciences and Architecture. Volume 6. Iss. 187. Pp. 195–198. <https://khg.kname.edu.ua/index.php/khg/article/view/6407/6328> [in Ukrainian].
6. Mamonov, K. A., Kovalchuk, V. S., Goi, V. V., Mamonov, V. K. (2024) Urban planning factors of territorial development of land use of regions. Scientific Bulletin of Construction. Issue № 111. Pp. 154–159. <https://svc.kname.edu.ua/index.php/svc/article/view/1804/1769> [in Ukrainian].
7. Pilicheva, M. O., Anoprienko, T. V., Masliy, L. O. (2020) Land Cadastral Works: Educ. Manual. Kharkiv: O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv, 239 p.
8. About land management. Law of Ukraine of 22.05.2003 № 858-IV. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text> [in Ukrainian].
9. Hreshchuk, H. I. (2018) Development of Sustainable Use and Protection of Agricultural Land Protection. Agrosvit. Iss. 24. Pp. 23–29. http://www.agrosvit.info/pdf/24_2018/5.pdf [in Ukrainian].
10. Tretiak, A. M., Tretiak, V. M., Gunko, L. A. (2022) Institutional development of land management and land management in Ukraine in the period of globalization. Economics and state. Iss. 2. Pp. 19–25. http://www.economy.in.ua/pdf/2_2022/6.pdf [in Ukrainian].
11. Pilicheva, M. A., Anoprienko, T. V. (2022) Modern trends in the fields of geodesy, land management, land cadastre and urban planning. Communal management of cities. Series of Technical Sciences and Architecture. Iss. 4 (164). Pp. 136–143. <https://khg.kname.edu.ua/index.php/khg/article/view/5832/5751> [in Ukrainian].
12. On approval of the rules of development of working projects of land management. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine. Document № 86-2022-p. Editorial from 05.11.2022. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/86-2022-p#Text> [in Ukrainian].

Дата надходження до редакції 11.06.2025.